

Taak en wezen van de partij.

(Vervolg)

27. De massabewegingen, die moeten komen, kunnen zich niet meer ontwikkelen op de basis van de verovering van de kapitalistische staat. De staat is te duidelijk geworden tot de doodsvijand van de arbeidersklasse. Dit geldt, onverschillig of de ministerzetsels zijn bezet door officieel-burgerlijke, officieel-socialistische, of officieel-communistische partijen. In alle gevallen voltrekt zich de strijd der arbeiders in onverzoenlijke tegenstelling tot deze staat, niet alleen tegen de regeringen, maar tegen het gehele apparaat, oude partijen en vakverenigingen inclusief. Daar op de basis van staat-socialistische opvattingen geen principieel verzet tegen de organisatie van de kapitalistische economie door de staat mogelijk is, moeten de massabewegingen zich ontwikkelen niet alleen in conflict met de officiële instanties dezer oude partijen, maar ook tegen het geheel van hun opvattingen in.

28. De massabewegingen kunnen zich echter ook niet meer ontwikkelen op de basis van de raden-democratie in de beperkte zin, zoals dit in en na 1918 het geval was. De arbeidersraden en bedrijfsorganisaties kunnen niet meer blijven staan bij de organisatie van de bedrijfsdemocratie en de lokale politieke democratie. Als meest wezenlijk deel van hun taak staat juist de organisatie van de gehele maatschappelijke economie. In de eerste plaats moeten zij komen tot algemene maatschappelijke regelingen, die tot strekking hebben de productie en distributie door middel van de arbeidstijdrekening op volkomen doorzichtige wijze te regelen. Maar dit is niet voldoende. Want de arbeidersklasse kan er niet mee volstaan een billijke verdeling van de geproduceerde consumptiegoederen te bewerkstelligen. De uitbuiting onder het kapitalisme en zeker in deze hoogste fase van het kapitalisme neemt de vorm aan van de productie van een grote massa van goederen, die niet voor de behoeftebevrediging der mensen dienen, maar integendeel voor de vernietiging. De revolutie der arbeiders moet dus niet alleen de productie van meerwaarde voor de kapitalist stopzetten, zij moet ook de lichamelijke vorm van het product, waarin deze meerwaarde gestalte krijgt, veranderen. De productie voor de vernietiging moet worden omgezet in een productie voor de behoeften. Alleen door dit te doen maakt de arbeidersklasse werkelijk een einde aan de

onder kapitalistische verhoudingen niet mogelijk is. Andere maatschappelijke verhoudingen, een andere vorm van samenleving is daarvoor nodig, waarbij de macht zal zijn gelegd in handen van de arbeidersraden. De arbeidersklasse zal hiervan overtuigd en bewust moeten worden gemaakt.

uitbuiting, die plaatsvindt doordat het grootste deel van haar arbeid wordt besteed in de voortbrenging van een product, dat voor het instandhouden van het leven van de arbeidersklasse waardeeloos, ja, verderfelijk is.

29. Een dergelijke omschakeling van de productie, die het grootste deel van de maatschappelijke economie omvat, kan niet willekeurig, ongeorganiseerd gebeuren. Zij moet daarentegen planmatig worden voltrokken. In werkelijkheid stond de arbeidersklasse reeds in 1918 tegenover dezelfde taak, hoewel de noodzaak toen minder duidelijk zichtbaar was dan nu. Maar toch was het ook toen al zo, dat de raden-democratie alleen had kunnen overwinnen, wanneer zij tot het organiseren van een plan-economie had kunnen voortschrijden. Dat dit toen nog niet mogelijk was, is niet alleen een gevolg van een gebrek aan inzicht bij de arbeiders betreffende de noodzaak van een dergelijke organisatie. De kapitalistische economie had ook nog niet de administratie opgebouwd, die als grondslag voor een dergelijke organisatie onmisbaar was. De arbeidersraden vonden dan ook geen enkel concreet aanknopingspunt voor een dergelijke maatregel.

30. Thans, nu het kapitalisme zelf de organisatie van het economisch leven heeft voltrokken, liggen de mogelijkheden geheel anders. Wel is het waar, dat ook deze onderdelen van de kapitalistische staat, die bij de regeling en de administratie van de economie zijn betrokken, even vijandig staan tegenover de strijd der arbeiders en niet gewoon kunnen worden „overgenomen”, dat zij integendeel moeten worden vernietigd. Reeds het feit, dat zij in dienst staan van de organisatie van de vernietigings-economie maakt dit noodzakelijk. Maar een feit blijft, dat de productiviteit der verschillende takken van economie nauwkeurig is geadministreerd, een feit blijft, dat de grondstof-voorziening langs georganiseerde banen verloopt, een feit is ook, dat bij de regeling van de betrekkingen tussen de verschillende bedrijven niet meer alleen de rentabiliteit van de afzonderlijke ondernemingen, maar daarnaast ook het functioneren van het geheel tot een bepalende factor is geworden. In ieder bedrijf vinden we verder nauwkeurige gegevens over de aan ieder onderdeel bestede productietijd. In allerlei instituten wordt een speciale studie gemaakt van de verschillende productie-methoden, die op hun effectiviteit worden onderzocht. Al deze administratieve resultaten, al deze uitkomsten van bedrijfs-economisch en technisch-wetenschappelijk onderzoek vormen onmisbaar materiaal voor een „loor de arbeidersklasse in te voeren plan-economie. Een vande belangrijkste taken van de radenmacht zal zijn, zich de resultaten van

deze onderzoeken toe te eigenen en ze in het belang van de arbeidersklasse verder voort te zetten en te sturen in een richting, die met een omschakeling van de productie op de behoeften van de mensen in overeenstemming is.

31. Het uitblijven van massa-bewegingen op grote schaal na de catastrofe van de 2e wereldoorlog is voor een niet gering deel toe te schrijven aan de noodzaak voor de arbeidersklasse zich op deze nieuwe taak voor te bereiden en aan de grote moeilijkheden, die zij hierbij ontmoet. De strijd voor de verovering van de macht is thans onverbreeklijk verbonden aan de vraag of de arbeidersklasse in staat is de grote problemen der planmatig georganiseerde economie op grondslag van de radendemocratie aan te pakken. Daartoe is de bedrijfsorganisatie alleen niet voldoende en ook de arbeidersraden, met de beperkte functie die zij in de vorige revolutie hadden, kunnen hier niet afdoende helpen. In vorige revoluties hebben de bedrijfsorganisaties de bedrijfsdemocratie verzekerd, de arbeidersraden hebben de lokale politieke democratie georganiseerd, maar slechts zelden grepen zij in op het terrein van de economie en dan nog slechts met betrekking tot een regeling van de distributie. De planmatige organisatie van de economie viel geheel en al buiten hun aandachtssfeer.

Wordt vervolgd.

„CONTRACTKOELIES”.

De arbeiders, die nog steeds van mening zijn, dat slechts de Partij van de Arbeid en het N.V.V. de volle ontplooiing van de vrije mens in een socialistische maatschappij kunnen bewerkstelligen en die voort in woord en geschrift van hun afhankelijkheid aan hun ouden voorvechter, minister Drees, getuigen, moeten zich wel de ogen hebben uitgewreven, toen zij het volgende bericht in hun lijfblad „Het vrije Volk” lezen.

„Het ministerie van Sociale Zaken vestigt er de aandacht op, dat landarbeiders en tuindersknechts, die in de gelegenheid zijn een jaarcontract aan te gaan en dit niet doen, omdat zij wellicht als losse arbeiders gedurende het seizoen meer kunnen verdienen, bij werkloosheid geen aanspraak kunnen maken op overbruggingsuitkering.

Het „Sterft gij oude vormen en gedachten” uit het lied „De Internationale”, had voor de socialist in een voorbij tijd zijn diepe betekenis. Dit is nu niet meer zo. Nu zijn het de jaarcontracten, tegen officieel vastgestelde lonen, die het „nationaal welzijn” bevorderen. Zij helpen onze nationale boerenstand aan goedkope arbeiders en bestrijden het „euvel” van losse arbeiders, die te hoge lonen verdienen. Als stok achter de deur maakt „kamerad” Drees bekend, dat wie zich niet voor een jaar wil verkopen, geen aanspraak kan maken op overbruggingssteun bij werkloosheid.

5 APRIL 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 14

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f.1.95 bij vooruitbet. Uitsg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te Aldam

Uncle Sam op het oorlogspad.

De oorlog wordt in onze tijd niet meer verklaard, maar als de tijd er voor gekomen is begint hij, zo mogelijk bij verrassing — dat is de mening, die de doorsnee mens zich over dat vraagstuk gevormd heeft. Nog kort geleden konden wij in het propagandageschrift van de atoomgeleerden (Maandblad „Atoom”) een verhaal over het uitbreken van de komende oorlog met atoombommen lezen, zoals een Engelse majoor zich die denkt.

Bij nacht en ontij, zonder waarschuwing suizen de atoombommen als raketten over de wereldzeeën om met één slag de grote verkeerscentra en miljoenensteden te vernietigen. Voortdurend ligt een grootse verdedigingsorganisatie, uitgerust met de fijnste waarnemingswerktuigen, op de loer om zoveel mogelijk van de aanvliegende projectielen op te vangen en in het luchtruim onschadelijk te maken, terwijl men toch vooraf weet, dat niet alle bommen kunnen worden opgevangen. Er zullen er genoeg overblijven die hun doel bereiken, om hun vernietigingswerk zijn gang te laten gaan. Dit (ons gegeven) beeld van de komende oorlog is bedoeld om de mensen wakker te schudden, zodat ze hun stem verheffen voor een controle op de atoomenergie, een controle, die door een machtige organisatie zal worden uitgevoerd en zo langs die weg alle afgesloten grenzen en stalen gordijnen doorbreekt. Pas als dit is bereikt, wil Amerika van zijn atoombommen afstand doen. De ontzettende vernietigingskracht van de honderd of meer atoombommen, die in Amerika voor het gebruik klaar liggen, is het middel, waarmee de machthebbers in de Ver. Staten trachten de overige wereld rijp te maken voor hun doeleinden.

Dit alles is niet nieuw meer. De bedoeling is voorzien en men behoeft geen profete te zijn om te kunnen zeggen, dat op die manier langs die weg, alleen door dreiging, het Amerikaanse kapitaal zijn doel niet kan bereiken. Wat niet gezien

wordt, is, dat door de voorstelling, die ons nu reeds van de atoom-oorlog worden gegeven, een spanning teweeg wordt gebracht, die op de duur ondraaglijk wordt. Op dit gebied is de oorlog reeds begonnen. Het is een zenuwoorlog, die het psychische weerstandsvermogen van miljoenen mensen sloop, het gevoel van onmacht zo overstelpend groot maakt, dat ze gevoelloos worden tegenover de aanslagen van de heersende kapitalismachten.

Ondertussen is ook op een ander gebied de oorlog begonnen. Niet los van de zenuwoorlog, hij staat er zelfs ten nauwste mee in verband. En, wat op het eerste gezicht vreemd mag schijnen, hij werd door de bekende rede van Truman op 12 Maart j.l. tot het Amerikaanse congres gericht, officieel verklaard.

Het was geen oorlogsverklaring tegen de Russische staat of welk ander land ook, maar een officiële verklaring dat het Amerikaanse kapitaal met al zijn macht de strijd opneemt tegen het „politieke communisme”, waar ter wereld ook.

En correspondent van „Het Handelsblad” uit New York weet mee te delen, dat reeds geruimen tijd het plan bestond hiermee voor de dag te komen, maar dat men gewacht heeft op een geschikte gelegenheid. Deze kwam, toen Engeland in een nota bekend maakte, dat het niet langer zijn steun kon geven aan Griekenland. De ministers van Oorlog en Marine, met hun stafchefs, stelden toen een memorandum op, dat door Truman en zijn adviseurs werd goedgekeurd. Het ging er

Uit de inhoud:

1. Jajji getekend.
2. Bijbelkennis op de openbare school.
3. De macht van de producent.

van uit, dat het „politieke communisme”, geïnspireerd door Rusland, een permanente ondergrondse beweging is, die nu hier, dan daar, tot uitbarsting komt, en dat zijn verbreiding een groot gevaar vormt voor Amerika, zijn maatschappelijk stelsel en een blijvende vrede.

„Aan de rede van Truman hebben „vele deskundige handen gewerkt.” Zij werd door Truman meerdere malen gerepeteerd — en met elke keer steeg de voldoening van den president. Het was Truman, die er op stond dat de „hulpverlening aan de vrije volken” aan geen enkele beperking gebonden zou zijn.

Er was voorgesteld, daarin alleen de volken ten Westen van het stalen gordijn te betrekken, maar Truman en Marshall zetten door, dat het probleem algemeen en globaal gesteld zou worden.

„De politiek van de Verenigde Staten moet zijn, vrije volken te ondersteunen, die... (wij vullen aan) door het politieke communisme, bedreigd worden. Dat is de taak, die zich de machthebbers in Amerika, voor de toekomst, gesteld hebben. „Dat is de zin” — zo formuleert het de correspondent van het Handelsblad, — „die de nieuwe politiek tot een globale maakt, geen perken stelt aan de vorm of omvang van de steun, in het midden laat, wat „vrije volken” zijn en de V. S. voor onbeperkte tijd verplicht tot onbeperkte uitgaven en tot alle economische en militaire consequenties, die daaruit kunnen voortvloeien. „Het is een oorlogsverklaring aan het „politieke communisme” in welke vorm of waar het ook ter wereld optreedt. En die oorlog wordt uitgevochten, zonder dat de twee reuzen Amerika en Rusland hun geweldig militaire apparaat (voorlopig althans) in het vuur behoeven te brengen.

Het politieke communisme kan men niet met atoombommen bestrijden. Het treedt in Griekenland op in de vorm van de guerilla strijd van de E. A. M., die volgens de bewering van de Griekse regering hulp ontvangt van over de Joegoslavische en Bulgaarse grens, waar de Russische invloed oppermachtig is. Deze willen de door Engeland en Amerika gesteunde regering omverwerpen. Ze willen een regering en een ordening in het land, die aansluit bij de Russische verhoudin-

gen. En omdat de tot op het bloed uitgezogen bevolking denkt, dat daarmee een einde zal worden gemaakt aan de meedogenloze uitbuiting door het kapitaal en grootgrondbezit, staan ze veelal aan de zijde der E. A. M. Daardoor wordt deze strijd tot een revolutionaire beweging, die steeds weer opstaat en op den duur de kapitalistische ordening ontwrict.

Hier is het strijdfront van het Amerikaanse kapitaal tegen het „politieke communisme“. Met wapenen, militaire adviseurs en misschien ook economische hulp, wil het de Griekse regering helpen, deze bewegingen te onderdrukken.

In Mandsjourije, Korea en China gaat het om hetzelfde vraagstuk. Daar wordt sinds jaren een strijd gestreden, waaraan miljoenen deelnemen, en die door de Tsjoenkin regering onder Tsjang Kaj Tsjek niet gewonnen kan worden. Walter Lippman, de bekende expert der Republieken op buitenlands gebied, zegt daarover: „Wij hebben gefaald in China. Het werd geprobeerd (de Russische expansie te stuiten) via Tsjang Kai Tsjek en de Kwomintang, in het Midden-Oosten, via de Arabische Staten, en in Griekenland, via de regering van Koning George. Deze werktuigen zijn onbruikbaar gebleken.“ Lippman betwijfelt, of men met geld alleen het ingestorte diplomatieke front weer op poten kan zetten.

De oorlogsverklaring van Truman tegen het politieke communisme houdt dus ook in, dat de gehele macht van het Amerikaanse kapitaal in deze strijd in China zal worden geworpen. Maar het politieke communisme treedt niet alleen in Griekenland of China met gewapende macht op. In een reeks van landen in Europa, die onder Russische bezetting staan, is geen democratie naar de zin van het Amerikaanse kapitaal. De regeringen, gevolg gevend aan de Russische druk, tasten het kapitaalbezit aan, ten gunste van de eigen staat of van Rusland en maken het voor het particuliere kapitaal onmogelijk, winsten te maken. De democratische ordening is echter de voorwaarde voor het ontplooiën van de macht van het Amerikaanse kapitaal. Maar het zal eerst de Russische bezettingstroepen tot de terugtocht moeten dwingen, alvorens aan het herstel van de democratisch-kapitalistische ordening kan worden gedacht. Om dat te bereiken, zal Amerika zijn gehele legermacht, atoombommen inclusief, in beweging moeten brengen.

Daarmee is het strijdfront niet volledig. De strijd is gaande in alle overige landen der wereld, Amerika zelf niet uitgesloten. Wij denken daarbij niet in de eerste plaats aan de communistische partijen, die ideologisch en organisatorisch met Moskou verbonden zijn. Het is bekend, dat in Amerika wetten in voorbereiding zijn om niet alleen alle communistische organisaties te verbieden, maar om elke communistische propaganda te onderdrukken. Te verwachten is, dat men ook in alle andere landen zal trachten de regeringen in deze geest te beïnvloeden. Een nieuw

soort fascisme, het fascisme van de dollar-democratie, zal zijn intrede doen, en oorlog voeren tegen alles, wat de heerschappij van de Amerikaanse dollar in de weg staat.

Zelfs als dit nieuwe fascisme er in zou slagen, de op Moskou georiënteerde communisten, die zich in de regeringen en parlementen der kapitalistische landen dringen, daaruit te verwijderen, dan is daarmee toch alleen een verschijningsvorm van het politieke communisme uit hun eigen machtsapparaat buitengesloten. Want niet daarin schuilt voor het Amerikaanse kapitaal het gevaar, dat deze politieke bewegingen zich bij Moskou aansluiten. Het is omgekeerd, — ze zoeken steun bij Rusland, omdat hun eigen streven het meest principieel verwerklijkt wordt.

Het is het georganiseerde verweer tegen de oppermacht van het Amerikaanse kapitaal door middel van de staat. In alle mogelijke variaties is dit in de verschillende landen te vinden. In- en uitvoerbeperkingen, „bescherming“ der nationale productie, genationaliseerde industrieën, geleide economie, het zijn allen uitingen van dit streven. In zijn uiterste consequenties leidt dit tot het monopolie van de staat over de gehele productie, door de beheersing van het gehele maatschappelijke leven door het staatsapparaat.

In Rusland is dit tot werkelijkheid geworden en heeft een nieuwe heersende klasse in het leven geroepen, die er niet aan denkt voor de macht van het dollar-kapitaal te bukken. Maar in alle andere landen van de wereld is deze nieuwe heersende klasse in aantocht en zij zal het „politieke communisme“ steeds weer opnieuw als strijdmiddel gebruiken.

Het Amerikaanse kapitaal is op het oorlogspad tegen dit politieke communisme, het strijdfront zal niet alleen liggen aan de uitgestrekte grenzen van Rusland, maar dwars door alle landen heen.

De strijd gaat om de macht over de werkende mensen en wat ze voortbrengen en kan slechts dan tot een einde komen, als ze zelf baas worden over hun werken en leven.

1 MEI VERGADERING.

Op 1 Mei houden de samenwerkende organisaties, Vrije Socialistische Vereniging, de Afdeling Amsterdam van de Ned. Bond van Vrije Socialistische en Spartacus in de grote zaal van Frascati (Nes) een bijeenkomst.

In ons volgend nummer worden daaromtrent nog nadere bijzonderheden vermeld.

Legt Uw geld gereed, de kwitanties zijn onderweg.

Waarom overals inplaats van oorlogsschepen?

Naar „Het Vrije Volk“ weet te berichten, zou het bestuur van de Bond in het Dameskledingbedrijf in de Verenigde Staten een leping van honderdduizend dollar hebben toegekend aan de Ned. Vereniging van Spoor- en Tramwegpersoneel om in het gebrek aan werkkleding tegemoet te komen. Twintig duizend dollar werden reeds contant beschikbaar gesteld, waarvoor terstond voor achttien duizend dollar overalls in Amerika werden aangekocht.

Boven het daaromtrent gepubliceerde artikel prijken de woorden: „Arbeiders helpen arbeiders“.

Als we nu toch wel landzamerhand te weten komen, dat de Nederlandse arbeiders tot het uiterste worden opgejaagd, om in het „algemeen belang“ de productie en zeker niet in de laatste plaats die van textielgoederen, tot het uiterste op te voeren (volgens het Centraal Economisch Plan tot 110 pCt. van de vóóroorlogse), dan vragen we ons toch af, waarvoor ze die overalls in Amerika gekocht hebben.

We exporteren zelf onze beste textielproducten en gebruiken de dollars en ponden, die we daarvoor ontvangen, in de eerste plaats om oorlogstuig in het buitenland aan te kopen. Dus is het ook een eenvoudige rekensom om te zien, dat de Amerikaanse bond met hetzelfde resultaat oorlogsmateriaal had kunnen leveren. De Nederlandse textielindustrie had dan tot hetzelfde bedrag overalls aan de spoorwegarbeiders kunnen verkopen, die dan allicht nog wat goedkoper zouden zijn, omdat de vrachtkosten van Amerika naar ons land dan niet betaald hoefden te worden.

En al is dit vanzelfsprekend niet de bedoeling van die Amerikaanse bond, het resultaat is toch hetzelfde; voor onze spoormensen verandert er op de lange duur niets. De overalls, die onze industrie toch vroeg af laat aan onze spoorwegarbeiders had moeten leveren, behoeven nu niet geleverd te worden en kunnen dus extra uitgevoerd worden. Zo draagt die extra uitvoer dan weer een steentje bij om het vlootprogramma des te eerder af te werken. Zo werken de bij die Amerikaanse bond aangesloten arbeiders er ongeveer aan mee, het Nederlandse grootkapitaal in Indonesië tot nieuwe bloei te brengen.

Het is hoog tijd, dat de arbeiders hun macht gaan beseffen en in klassesolidariteit zelf zullen gaan bepalen wat, hoeveel en voor wie er geproduceerd wordt.

Dan maken we zelf de overalls, die we nodig hebben en gaan de oorlogsschepen naar den sloper.

Lingadjadi getokend.

Eindelijk is dan het basis-accorde, waarbij zowel de Nederlandse als de Indonesische regering zich haar eigen interpretatie voorbehoudt, getekend. Na veel gedelibereer en veel machtsvertoon wederzijds is men er ten slotte toe kunnen komen, het recht van eigen interpretatie te erkennen. Dat een dergelijke overeenkomst bij beide partijen nooit veel instemming ontmoet, behoeft geen betoog. „De fakkel van menselijkheid en redelijkheid“, die volgens Sjahrir ontstoken zou zijn, heeft ten minste de harten in beide landen niet kunnen warmen. In Indonesië heeft Sjahrir reeds verklaard dat de revolutie ten einde is en in Nederland heerst een zo grote oppositie, dat met een ondermijning van de maatregelen, die nog genomen moeten worden ter dege rekening wordt gehouden.

De ondertekening van het basis-accorde was voor ons geen schokkend nieuws. Onze lezers hebben er zich regelmatig van kunnen overtuigen, dat wij, vooral het laatste jaar, betoogden, dat dit de ontwikkeling zou zijn. Reeds in ons Maandblad „Spartacus“ van October-November '45, toen er van een Lingadjadi nog geen sprake was, schreven wij op blz. 126: „De oplossing zal dan ook voor de nabije toekomst waarschijnlijk in een compromis zijn vorm vinden, hetgeen praktisch zal betekenen, dat het imperialisme toch zijn intrede doet in Indonesië, maar dat een dunne laag van Indische intellectuelen en een gedeelte van de adel, de posten bezetten zullen in het bestuursapparaat.“

Van verschillende kanten, vooral van de zijde der quasi-revolutionairen, werden we van defaitisme beschuldigd. Onze kennis van de Indonesische maatschappij en ons algemeen inzicht in de wetten van de maatschappelijke ontwikkeling gaf ons echter een grote voorsprong in de beoordeling der politieke gebeurtenissen. Wij weten nu eenmaal, dat een maatschappij, met een betrekkelijk dunne laag van proletariërs, omgeven door onmetelijke gebieden, waar nog zeer primitieve maatschappelijke verhoudingen heersen, voor het internationale kapitaal nog mogelijkheden genoeg scheidt, om een omwenteling, zoals zich in Indonesië heeft voltrokken te blokkeren. En we kunnen thans vaststellen, dat het haar gelukt is, ondanks, dat zij hierbij verliezen en waarschijnlijk gevoelige verliezen heeft geleden. En dit geldt te meer tegen de achtergrond van de omwenteling, die zich in het gehele Verre Oosten voltrekt.

In afwijking van vele anderen menen wij, dat het grootste verlies der imperialistische machten niet zo zeer gelegen is in de inbeslagname van „Behrman“-goederen, e.d., maar meer in de diepe kloof, die is ontstaan tussen „Blank“ en „Bruin“. De Indofesier — zowel de heersende intellectueel als de overheerste tani (boer) en proletariër — hebben thans ervaren,

dat ook het „blanke“ gezag aan het wankelen is te brengen. En dit kan nooit meer in gunstige zin voor de imperialistische machten worden hersteld.

Dit is daarom niet mogelijk, omdat de toekomstige ontwikkeling met onverbidde lijke zekerheid een verdere industrialisatie van Indonesië met zich mede zal brengen. Dit zal tot gevolg hebben, verschuiving van boerenbevolking naar industrie-arbeiders. De traditionele banden, die nog zo sterk in Indonesië heersende zijn, zullen meer dan ooit worden verbroken. Vele gemeenschappen — maar dan geïsoleerde gemeenschappen — zullen worden uit elkaar getrokken en plaats maken voor nieuwe collectiviteiten, het collectief van de fabrieksarbeiders en van de coöperatief verbonden landbouwers. Daar zal het deels geschoolde, maar nog meer half-geschoolde proletariaat nieuwe ervaringen opdoen, nieuwe bindingen aangaan, kortom daar zal in de loop der jaren een nieuwe klasse zich gaan ontwikkelen. Ook dit ontwikkelingsproces moet zijn tijd hebben. Vooral daarom, omdat deze nieuwe jonge klasse, ongeschoold als ze nog is, direct met de modernste vormen van kapitaal-organisatie en kapitaal-dictatuur te maken krijgt.

Men zou de mening kunnen zijn toegedaan, dat juist het ontbreken van oude strijdwijzen en het ontbreken van tradities met een oude arbeidersbeweging, een voordeel zou zijn voor de komende strijd. Zeker zou dit een voordeel zijn, — zoals misschien in Amerika — indien hier niet krachten werkzaam waren, die de werke-

lijke bevrijdingsstrijd der Indonesische massa's bemoeilijken. Inplaats van de gebondenheid aan de oude arbeidersbeweging, zal hier nog steeds de fictie heersen van een 100 pCt. Merdeka, alsmede de nieuwe bindingen, die zeker zullen bestaan, met de intellectuelen-laag, die nu reeds alle kenmerken van een heersende klasse in zich draagt. Ook deze illusie zal het Indonesische proletariaat nog een tijd lang koesteren. Deze tijd zal korter duren, al naar mate de Sjahrirs en Soekarno's zich eerder zullen blameren, d.w.z. eerder een „100 pCt. Merdeka“ zullen verkrijgen. Zolang dit nog niet het geval is, zullen zij zich steeds achter het koloniale kapitaal kunnen verschuilen. Het is in de toekomst dan ook niet uitgesloten, dat grote uitbarstingen van volksverzet, ten gevolge zullen hebben, niet een groter ingrijpen van de kapitaalsmachten, maar juist het meerdere vrijheid geven aan de intellectuelen om te regeren. Veel te goed weten de leiders-democraten uit het Westen, dat zij, die de macht hebben of willen hebben, op zeker moment zich in grote conflicten tegen de massa's moeten plaatsen, willen zij hun eigen heerserspositie handhaven. Van kapitalistisch standpunt uit bekeken, of beter van modern kapitalistisch standpunt uit bekeken — men noemt dit tegenwoordig progressie — is het ondertekenen van de Lingadjadi-overeenkomst dan ook een grote overwinning. De reserve, waarmee in Nederland het tekenen is opgenomen, toont dan ook alleen het aarts-reactionaire karakter van het Nederlandse kapitalisme. Het is alleen de historische taak van sociaal-democraten en stalinisten deze vooruitstrevende taak van het kapitaal te hebben overgenomen.

DE E.V.C. EN HET TARIEFSTELSEL.

Wij knippen uit het Vrije Volk:

Op een tariefcongres van de Landelijke Bedrijfsgroep Metaalnijverheid der E. V. C. heeft de waarnemend voorzitter, de heer N. Hillebrand, verklaard, dat de E. V. C. het tariefstelsel niet langer afwijst. Het sociaal-economisch bureau der E. V. C. heeft een rapport uitgebracht, waarvan de conclusie is, dat de verhoging der nationale productie de aanvaarding van het tariefstelsel, onder bepaalde voorwaarden, noodzakelijk maakt.

In het eerste programma van actie werd de volledige afschaffing van het tariefstelsel geëist, maar, zo zeide de heer Hillebrand, de E.V.C. had toen in jeugdig enthousiasme haar eigen kracht overschat.

(Wij herinneren er aan, dat de E.V.C. het vorige jaar bij de Nederlandse Dok- en Scheepsbouw Maatschappij een staking heeft uitgelokt, die twee maanden duurde en waarbij ruim drieduizend ar-

beiders waren betrokken. Het ging toen niet om loonsverhoging, maar om principiële afschaffing van het tariefstelsel. Nu blijkt dus, dat de belangen der betrokken arbeiders en van onze scheepsbouw aan het „jeugdig enthousiasme“ der E. V. C. werden opgeofferd. Een late erkenning! — Red.)

De bewering, dat de E.V.C. deze staking heeft uitgelokt, blijft voor rekening van het V. V. Onzerzijds menen wij te moeten opmerken, dat deze strijd tegen het tariefstelsel plaats vond in een tijd, toen de arbeiders nog invloed hadden in de E.V.C. Van oudsher is in de arbeidersbeweging het tariefwerk niet alleen gevoeld als een systeem dat de arbeiders uitput en hun zenuwen sloopt, doch vooral dat hen tegen elkaar opzet, dat hun eenheid en kameradschap door de naijver in het bedrijf, verbreekt. Eenheid, eenheid overal en met iedereen, behalve in de bedrijven.

Bijbelkennis op de openbare school.

Dezer dagen lezen we in de krant, dat minister Gielen een schrijven tot de gemeenteraden gericht heeft, om deze er op te wijzen, dat er op de openbare scholen uren vrijgehouden moeten worden voor het aanbrengen van bijbelkennis. Dit bedoelt echter geen godsdienstonderwijs of een godsdienstoefening te zijn. Bidden, danken, psalmen zingen zijn zeker niet verboden, maar zijn ook niet verplicht. Het gaat nu alleen om het vertellen van de verhalen, die in de bijbel staan. We houden ons er evenwel van overtuigd, dat de volgende stap in de verpesting van het toch al zo schamele arbeidersonderwijs ligt in het verplichte godsdienstonderwijs op de lagere scholen. Dat komt wel, als de boel voldoende georganiseerd is en de kerken voldoende leerkrachten voor het aanbrengen van deze „bijbelkennis“ hebben gefokt.

Het kan niet ontkend worden, dat de kerken gedurende de laatste twintig jaar weer wat wind in de zeilen gekregen hebben. Voor hen was dit ook broodnodig, want voor het eerst in de geschiedenis der mensheid begon ruim een eeuw geleden de ongelovigheid en de anti-kerksheid tot massaal verschijnsel te worden. De bourgeoisie was hiertoe de gangmaker. Bij beginnend kapitalisme waren de adel en de geestelijkheid in het wereldlijke gezag nog zeer sterk en de bourgeoisie moest zelf nog vechten, om tot heersende macht in het maatschappelijke leven te worden. Een bestrijding van geloof en kerk waren hierbij krachtige hulpmiddelen, waarbij vooral een grootscheepse propaganda tot ongelooft onder de grote massa van de bevolking gevoerd werd, om zodoende de macht van de kerk te verzwakken.

Een van de belangrijkste wapenen bij de bestrijding van de kerkelijke dogma's was het blootleggen van de samenhang in de natuur, waarbij de juistheid van haar inzichten op dit gebied praktisch werd gedemonstreerd in de techniek, terwijl bij de bestudering van planten en dieren en de veranderingen van de aardkorst de ontwikkelingsgedachte steeds verder terrein won. De bourgeoisie voelde zich en was ook inderdaad de draagster van de materiële en geestelijke vooruitgang. En al het nieuwe weten en kunnen werd als wapen tegen kerk en godsdienst gehanteerd. Voor haar bestonden geen „wereldraadselen“. Een Schepper was volkomen overbodig en wanneer de mensen de natuurwetten alle hadden „opgespoord“, zouden ze de natuur geheel kunnen onderwerpen, zouden alle domheid, bijgeloof, armoede en ellende verdwijnen.

Het kapitalisme heeft echter aan de hooggestemde verwachtingen niet beantwoord. Wel kwamen de natuurwetenschappen, en daarmee de techniek, tot ongekende hoogte, wel werden de natuurkrachten onderworpen, maar de algemene

welvaart bleef uit, terwijl crisissen en oorlogen de wereld reisterden. Daarmee kwamen nieuwe raadselen voor de burgerij op: het bleek, dat er krachten werkzaam waren, machtiger dan die der natuur. En dit werd aanleiding tot een teruggang naar de godsdienst bij de bourgeoisie zelve. De mens wikt, maar god beschikt. De bourgeoisie voelde zich haar zekerheden uit de hand geslagen en de natuurkundigen, die eerst de wapenen tegen de godsdienst leverden, werden voor een goed deel zelf godsdienstig.

De opvatting, dat de godsdienst uit onwetendheid over de natuur ontstaat, is dus onjuist gebleken. En tevens is het onjuist gebleken, dat een grondige kennis van de natuur tot ongelooft leidt. Maar dit bleek van andere kant. Want terwijl de kopstukken van de bourgeoisie reeds weer tot de godsdienst terugkeerden, kreeg het ongelooft bij de opkomst van de eerste arbeidersbeweging machtige uitbreiding, hoewel de arbeiders van de natuur praktisch niets wisten. En de bronnen, waaruit dit ongelooft voortspoot, waren precies dezelfde als destijds bij de opkomende bourgeoisie. Want al meende de bourgeoisie, dat haar ongelooft op de natuurwetenschap rustte, zo was dit toch gezinsins het geval. Haar ongelooft spoot

voort uit de overtuiging, dat zij de draagster van algemene welvaart en geluk voor de mensen zou zijn. Het geluk was niet iets voor het hiernamaals, maar het was een aardse aangelegenheid en niet god, doch de nieuwe productiewijze van het kapitalisme zou het brengen. Het ongelooft spoot voort uit zelfvertrouwen, uit eigen krachtsbewustzijn.

En zo was het ook bij de eerste arbeidersbeweging. Hier was nog het vertrouwen, dat deze arbeidersbeweging het kapitalisme, zou vernietigen, dat ze bringer van vrijheid, welvaart en geluk zou zijn, dat ze de grondslag zou leggen van een nieuwe maatschappij, zonder klassen, dus zonder uitbuiting. Deze arbeidersbeweging had zelfvertrouwen en geloof in eigen kracht. Geen god of goden zouden de maatschappij richten, doch de arbeiders zouden dat zelf doen.

Naarmate deze arbeidersbeweging haar kracht ging zoeken in de samenwerking met de bourgeoisie langs de weg van het verkrijgen van sociale hervormingen door middel van afspraken met de burgerlijke partijen, steunde ze niet meer op de eigen kracht harer klasse. En weldra werd het duidelijk, dat deze, nu oude arbeidersbeweging, niet de draagster van de nieuwe maatschappij zonder uitbuiting kon zijn. Ze werd tot een oppositiebeweging, binnen het raam van het kapitalisme en kon geen eigen gedachten over een nieuwe samenleving meer voortbrengen. Daarmee

ging het vertrouwen in eigen kracht als arbeidersbeweging verloren, wat zijn uitdrukking vond in religieus-socialistische stromingen en in verregaande toenadering tot de christelijke partijen en zelfs levensbeschouwing. Zo werd het ongelooft ook binnen de arbeidersbeweging terug gedrongen en maakte plaats voor een waardering van „religieus besef“.

Toen in Mei '45 zeven bekende domine's lid van de S.D.A.P. werden, richtten ze een schrijven tot het partijbestuur, waarin ze o.a. verklaarden:

„Wij verwachten op grond van niet te miskennen tekenen, dat in de leidende kringen van de partij zelf een kentering is ingetreden, waardoor het marxisme als wereldbeschouwing en levensbeschouwing reeds verworpen werd en de klassenstrijd als wapen in de geestelijk-politieke strijd werd afgezworen.“ (Het Vrije Volk, 30 Mei '45).

Het ging en gaat deze predikanten helemaal niet om het socialisme, doch alleen om „een waarachtige samenleving, waarin onze medemens, onze landgenoten, een menswaardig bestaan kan worden gewaarborgd.“ zoals het in datzelfde document heet.

En ook de Stalinistische Partij komt met de godsdienst op steeds betere voet. We citeren uit een artikel in „De Waarheid“ van 26 Mei '45:

„De uitlating „Godsdienst is opium voor het volk“ was een felle reactie van

den uitbuitte. En dit was zeer begrijpelijk. Maar in deze wanhoop werd het kind met het badwater weggegooid... De godsdiensten houden zich meestal bezig met de innerlijke zijde van het leven, met de hogere bestemming van de mens. De wegen tot dit innerlijk Doel zijn vele, doch het Doel zelf uiteindelijk voor allen gelijk... Het communisme streeft naar sociale rechtvaardigheid, een rechtvaardige verdeling der goederen... Godsdienst en communisme smiten elkaar dus helemaal niet uit... Geen elkaar bestrijdende partijen meer als vóór de oorlog. Wij moeten leren samen werken en samen leven. Dit is de grote opgave, vooral nu.“

En de Stalinistische Jeugdorganisatie wandelt natuurlijk in dezelfde voetsporen. In haar blad „Jeugd“ no. 6 van 1 Mei '45 komt een artikel voor over „Christendom en Humanisme“, waarin de schrijver kritiek oefent op de beginselverklaring van de Stalinistische Jeugdbond. Volgens de schrijver staat de beginselverklaring op een te smalle grondslag. Hij zegt, „dat de socialistische jeugd zich moet plaatsen in de gemeenschappelijke waarden van ons volk. Zij zal zich dan ook een ruimere en reëlere basis moeten verschaffen dan het marxisme, ook en vooral als men het uitbreidt tot levens- en wereldbeschouwing.“

De redactie van „Jeugd“ geeft een tegen deze kritiek op haar beginselverklaring niet bestand te zijn en zegt: „Voor een algemene jeugdbeweging dient deze (beginselverklaring) derhalve te verdwijnen“. Ze zegt echter, dat haar beginselverklaring niet voor alle tijden geschreven was en dat bij haar opstelling de gedachten en meningen nog niet zo uitgewisseld waren, als nu het geval is. „Het is slechts een bewijs, hoe ons eerlijk tasten en zoeken al spoedig beloofd werd door verruiming van zienswijze na aanspraak met de gedachtenwereld van anderen... De komende socialistische jeugdbeweging zal zelf tot een beginselverklaring moeten komen, die in positief van waarde is en door allen onderschreven zal kunnen worden.“

En ook „De Vlam“ van 1 Juni '45, destijds orgaan van de Intern. Soc. Beweging, ziet plotseling de voordelen van de godsdienst. We lezen daar:

„De anti-these politiek heeft ten onrechte de schijn gewekt, alsof kerk en christendom indientiek zouden zijn met reactie en conservatisme, en alsof aan de andere kant vooruitgang en democratie het monopolie zouden zijn van de onkerkelijken... Volkomen ten onrechte dit alles... Wanneer we dus de anti-these verwerpen, houdt dit allerminst in, dat we de christelijke politiek als zodanig afwijzen. Dat zou betekenen, dat we met het badwater het kind weggooiden.“

Zo zien we, bij zowat alles wat zich arbeidersbeweging noemt, een toenadering tot kerk en godsdienst, het opgeven van een eigen kijk op mens en wereld. Het is het verloren gaan van het vertrouwen op eigen kracht, de uitdrukking van eigen geestelijke onmacht. En dat is tegelijk een van de belangrijkste redenen, waarom deze oude beweging niet door „revolutionaire opposities“ of zo iets te redden is. De arbeidersbeweging moet werkelijk geheel van voren af aan beginnen.

Bij deze stand van zaken spreekt het vanzelf, dat de bezittende klasse haar reactionaire politiek op alle gebieden kan doorvoeren, waarvan nu de openbare school het slachtoffer wordt door de „bijbelkennis“ op de lagere school. Het is niet zo zeer de kracht van de godsdienst in de tegenwoordige tijd, dan wel de geestelijke onmacht van wat eens socialistische beweging was.

Bij Uitgeverij „De Vlam“

Postbus 7046, Amsterdam Z-II

zijn verkrijgbaar:

P. Aarts, De Arbeidersraden, geb. f3,90
Idem, Gebrocheerd, deel I. 1,25
Idem, deel II. 2,-
Van Slavenmaatschappij tot
Arbeidersmacht 0,90
Inauguraal adres, een open brief aan
alle hand- en hoofdarbeiders der
wereld 0,02
Spartacus en de verkiezingen 0,05
Darwinisme en Marxisme 0,20

Vervolg van No. 13.

Gorter begreep snel de grote kracht, die in deze organisatievorm was belichaamd. Wat hij reeds als ideaal in zijn dichtwerk had neergeschreven, werd nu werkelijkheid.

De Russische Sowjets, de Duitse Spartacus-beweging, de Hongaarse raden-republiek, dit was de revolutionaire vorm en haar inhoud werd door de praktijk bepaald. Gorter trachtte in de S.D.A.P., toen de partij van het revolutionaire proletariaat, deze vorm van strijd op de voorgrond te plaatsen. Er was toen al een tegenstelling groeiende in de partij tussen de groep Gorter-Pannekoek en de groep Wijnkoop-Van Ravesteyn. Immers, de laatste stonden op het standpunt, dat eerst Duitsland moest worden verslagen, waren dus in wezen bondgenoten van het vechtende kapitaalblok tegen Duitsland. Gorter verdedigde het standpunt, dat wezenlijk revolutionair is: Het Proletariaat heeft geen bondgenootschap, in welke vorm ook, met de bezittende klasse aan te gaan. Slechts de internationale strijd van het proletariaat is het leidende richtsnoer. Was deze tegenstelling in de toch al kleine partij aanwezig, ze zou later pas goed tot uiting komen in de uit de ontwikkeling in Rusland ontstane, dus nieuwe, Derde Internationale. Dan komt de groep Gorter door zijn verschil in opvattingen tegenover het Leninisme te staan. De betekenis der arbeidersraden wordt immers door Lenin op de achtergrond geschoven. De Russische verhoudingen bepalen dit. De partij, niet de raden, wordt in Rusland het bepalend en leidend instrument. Gorter vindt de partij wel nodig, maar ziet toch reeds in de arbeiders- en soldatenraden de hoogste vorm van organisatie. De politiek, die hij voor Rusland volkomen juist achtte, deugde niet voor West-Europa en Amerika. Hij schrijft daarover een Open brief aan Lenin. Deze beantwoordt dit geschiedt in zijn boek: „De linkse stroming, een kinderziekte van het Communisme“.

Gorter werd in de periode, die volgde op het optreden der raden, de dichter van de nederlaag.

HERMAN GORTER

Maar tevens van de overwinning, omdat de nieuwe vorm gevonden was. In zijn laatste levensjaren vinden wij hem voller en grootser terug. Zijn gedichten van deze tijd moeten wij doorvoelen en in het licht van de toenmalige strijd bezien. Gorter plaatst hier de strijdende arbeidersklasse in een wordende wereld- en levensbeschouwing. Dit alles wordt door Gorter als het begin van een nieuw, groot werk gesteld. „De Arbeidersraad“. Deze is de afsluiting van zijn volle en rijpe levenswerk.

De officiële arbeiderspartijen zwijgen „De Arbeidersraad“ dood, omdat het leidende beginsel, de zelfwerkzaamheid der arbeiders, niet strookt met hun methode, het kweken van gehoorzame volgelingen, die klaar staan om de bevelen der „leiders“ op te volgen. Voor haar betekent het zelf-doen der arbeiders het einde van de politiek van compromissen, die de arbeiders blijvend in de positie van loonslaven houdt. De inhoud van „De Arbeidersraad“ staat hier lijnrecht tegenover. De verwerking van de eis: „Alle macht aan de arbeidersraden“, betekent het einde der uitbuiting, der beheersing van de productie en werkers door de bourgeoisie en haar satelieten, de schipperende en de arbeiders in slaafschheid houdende partijen en vakbonden.

Hier spreekt het werk van Gorter, „De Arbeidersraad“, voorzang:

„Nu dan de nederlaag geleden is,
En d'arbeiders teruggestoten zijn
In der tyrannie donk're duisternis
Nu wil ik zingen zacht en hel en lijn,
Hoe zij herstijgen uit bekommernis
Weder naar des lichts gouden zonneshijl.
Want mijn hart leeft hun leven, en 't is wils.

Dat zij herstijgen zullen sterk en rein.
Zij zullen weder opvliegen ten hemel
Vanuit der slavernij diep donkre poel
Zij zullen zich veroveren het gewemel
Der aarde, nu voorgoed. Het hoge doel
Dit wil ik zingen in een gouden schijl
In nederlaag wil ik hun dichter zijn.

II

Zoals wie op een hoge bergtop gaat —
De bergtop toont veraf zijn blauwwit hoofd,
Wie dit bereikt, wordt zaligheid beloofd,
Die jongling in het dal aan de voet staat
In klare kleuren van de dageraad,
Die om hem rijze 'n bundels als geschoofd,
Waar in stil hangt des vroegerfiet gouden ooft,
Zijn uitrusting opmerksaam gade slaat,
Zijn houwer, of hij niet vertoont een scheur?
Zijn spijkers, zijn zij scherp? De vezel van
Zijn stevig touw, kan hij dragen een man?
Zo sta ik in de vroege morgen veur
Mijn grote werk, dat ligt nog in de windsele
Der verbeelding. En onderzoek mijn beginselen.

Deze voorzang tekent de situatie der arbeidersklasse, zoals die na 1921 geworden is, volkomen juist. De ontwikkeling der Russische revolutie, de nederlaag van de arbeidersklasse in de rest van de wereld, dwingen de arbeiders de strijd om het socialisme met andere middelen en vernieuwde inzichten te voeren.

De nederlaag ziet Gorter in het terugdringen en het loslaten van de vorm van strijd, de arbeidersraden.

De overwinning juist in het praktisch naar voren komen dezer arbeiders- en soldatenraden, spontaan

De macht van de producent.

Vraag: Wat is het scherpste wapen van de arbeidersklasse in haar strijd tegen de kapitalistische uitbuiting?

Antwoord: De werkstaking.

Maar, als je het goed beschouwt is een staking toch feitelijk negatief. Als daad kan het weliswaar een positieve inhoud hebben, maatschappelijk gezien is het toch: iets niet doen. Komen we dus bijna vanzelfsprekend tot de vraag: Is er dan een positieve daad mogelijk, waarbij de arbeidersklasse op nog indrukwekkender wijze van haar macht in het productieproces blijk geeft? En dan hebben we als schrijver van dit artikel verder een zeer gemakkelijke taak, want kunnen we zelf het antwoord gevoelig schuldig blijven en laten we Wiegman, hoofdbestuurder van de E.V.C.-Bouwvak aan het woord.

Deze formuleert het antwoord aldus:

„De stakende arbeider toont zijn macht door de tijdelijke negatie van zijn sociale plicht. Voor den arbeider met verantwoordelijkheidsgevoel is de volgende vraag urgent, beter gezegd dient voor hem een nijpend probleem te zijn: op welke wijze kan ik mijn plicht als producent tot uitdrukking brengen en dus invloed op het maatschappelijk bestel uitoefenen, zonder tot het negatieve van de werkstaking over te gaan? En des te nijpender zal dit probleem zich opdringen, wanneer de opbrengst van het productie-apparaat en de toekomst van dit apparaat zelve nog niet in staat zijn een normale welstand — volgens kapitalistische begrippen natuurlijk — te waarborgen. Zoals b.v. na een oorlog het geval is.

In zulke omstandigheden zal de arbeider goed doen naar andere strijdmiddelen om te zien. In zulke omstandigheden zal het nodig zijn, op andere wijze de macht van den producent te manifesteren. De vele en onderscheidene vormen, waarin de arbeider zijn macht en invloed kan aantonen, waarin hij zijn verantwoordelijkheid tot uitdrukking brengt voor het front der gehele bevolking culmineert in: productieverhoging. De productieverhoging is een machtig strijdmiddel in handen der arbeidersklasse. Als zodanig heeft het zeer concrete waardevolle eigenschappen en zal bij een juiste toepassing niet nalaten zijn vruchten, materiële, sociale en politieke, voor de arbeiders af te werpen.

Nou, waarde lezer, hoe heeft die Wiegman dat gezegd? Laat te fijn zijn. Gaan we met zijn allen eens lekker de peentjes opscheppen. Zullen wij als arbeiders die kapitalisten eens efftjes laten zien, waartoe we in staat zijn. We gaan een stapel kolen delven waar je beroerd van wordt. Zo'n stapel, dat ze wel gedwongen zullen worden om in het komende jaar nog meer kolen uit te

voeren. Deze winter zijn wij het alleen geweest, die meestentijds in de kou hebben gezeten. Maar dat kwam natuurlijk, doordat we niet voldoende geproduceerd hadden om nog meer uit te voeren. We zullen ze echter vermeld doen staan van onze macht in het productieproces en er voor zorgen, dat we in de komende winter allemaal bij de kouwe kachel zitten. Wij zullen ook ons steentje bijdragen aan de uitvoer, hoor. Wij gaan ook op de deviezenjacht.

En tekstiel dat we zullen produceren. Zo veel meters, dat al die fabrikanen, die nu tienduizenden punten te kort komen, omdat de bijbehorende goederen op mysterieuze wijze zijn verdwenen, dan geen raad meer zullen weten met al de punten, die ze dan, tengevolge van ons werken, over hebben. En dan zal je eens zien, wat een materiële voordelen we er van zullen plukken. Onze kinderbijslag wordt minstens met 10 pct. verhoogd. En sociaal gaan we er natuurlijk ook reuze op vooruit. Eerst kregen de ouden van dagen b.v. een ondersteuning van armenzorg. Toen werd het: bureau voor sociale zaken, wat al een hele verbetering was. Maar we zullen er met ons werken voor zorgen, dat dit nu: koninklijk bureau voor sociale zaken wordt. En dan politiek? Nee, nee, laten we nou niet over politiek gaan praten. Want dan komt er meestal ruzie. Laten we alleen maar gaan wederopbouwen. Laten we nou met z'n allen op deze wijze onze macht als producent gaan tonen en dan verzekeren ik jullie, dan krijgen we een heilstaat, waarbij die van Hitler nog maar kinderspel was.

Ja, lezer, bij het lezen van al deze onzin zit je natuurlijk verwonderd. Uw wenkbrauwen op te trekken. We weten niet precies of de huidige perswet ruimte geeft om over nog levende personen van renegaten te spreken. Daarom doen we het dan ook niet. Doch artikelen als van genoemden Wiegman moeten gesigna-

FILM Geef ons het recht om te leven.

Onder bovenstaande titel heeft in „De Uitkijk“ gedurende twee weken een film gedraaid, waarin nu eens niet de plaats van handeling een of ander op een paleis gelijkende woning is, en waar de helden en heldinnen niet in schitterende gewaden en gerperante hoofden rondlopen. Deze film geeft het leven weer van een arbeidersgezin in een achterbuurt van een Engelse fabrieksstad, in een van de crisisjaren (1930). Fabriek na fabriek wordt gesloten. Eerst staat de zoon, dan ook de vader op de keien. En ten slotte tracht de dochter het gezin van de totale ondergang te redden, door zich aan een rijken minnaar te verkopen.

De opnamen in deze film zijn uitste-

leerd worden. Zij verdienen echter geen andere behandeling dan de door ons boven weer gegevene. Serieuze behandeling van een dergelijk geestesproduct is niet mogelijk.

Tenminste, zo er al van een „geestes“-product sprake kan zijn. Dit lijkt veel meer op maatkwerk. De C.P.N. is overwinnaar gebleken in de strijdperk der E.V.C. De Partij is nu de ware meester. De C.P.N. concurreert met de P. v. d. A. in nationale, wederopbouw en dergelijke producten. De eerste heeft de fusie tussen N.V.V. en E.V.C. bevolen. Dus moet gedemonstreerd worden, dat men een partner is, waardig om mede te fusieren. De vazallen hebben diensengevolge tot taak den meester te likken en nog eens te likken, intussen hun waren, als zijnde nog voordeliger dan C. & A., aan te prijzen. Vandaar het demagogisch minderwaardig geschrijf over de macht van den producent, de sociale plicht van den arbeider en productie-verhoging.

Als gesproken moet worden over de macht van den arbeider in het productieproces, over de plichten van den arbeider, dan kan dit slechts in één zin. De plicht om er aan mede te werken, dat alle arbeiders zich van hun voorname en machtige plaats in dit productieproces bewust worden. Niet langer als willoze en onmondige slaven er aan mede werken, dat het kapitalisme hen weer volledig in zijn macht krijgt, zodra het nu vernietigde productie-apparaat weer volledig is opgebouwd. Opbouw? Ja zeker, maar dan in het belang en tot heil van onze klasse.

Productie-verhoging? Natuurlijk, maar niet om daarmee het kapitalisme aan een nog grotere winst en een nog sneller herstel van zijn kapitaalpositie te helpen. Gezamenlijke zeggingschap in, uiteindelijk over de bedrijven! Alle macht aan de verenigde bedrijfspersonen! Alle macht aan de arbeidersraden!

Dit alleen kunnen de parolen van onze toekomstige strijd zijn. Van deze macht als producent zal de arbeidersklasse zich bewust moeten worden.

kend. De grauwe mistroostigheid van deze steeds dieper in de armoede wegzinkende familie, waarvan vooral de vader wanhopige pogingen doet „faksoenlijk“ te blijven, is fel en raak getekend.

Maar voor ons was deze rolprent niet de uitbeelding van een speciale tijd of van bepaalde personen. Wij zagen er onmiddellijk het leven in van de arbeidersklasse, in elke grote of kleine stad, waar ter wereld ook. Soms iets beter, meestal precies gelijk of erger nog, dan het leven van dit gezin.

Doch een oplossing geeft deze film niet. Die zou ze ook niet kunnen geven. De Hollandse titel geeft zo juist de tendens van deze rolprent weer: „Geef ons het recht om te leven.“ Ook deze arbeider, en met hem de velen uit zijn omgeving,

HET GAAT GOED.

Hoe dikwijls hebben we het ni de achter ons liggende jaren al niet horen zeggen: „het gaat goed!“ Buurvrouw voor of buurvrouw achter, een goede vriend of kennis, die je op straat tegen kwam, wist het je al ras te vertellen. Ze hadden zo straks nog naar „de zender“ geluisterd en het ging goed. Ja, het ging goed en de dag van de bevrijding kwam steeds nader. De bevrijding, die weer allerlei heerlijks met zich mede zou brengen. Bevrijding, dat betekende verlossing uit onderdrukking, uit honger en ellende. Dat betekende vrijheid. Tenminste, zo dacht men.

De „bevrijding“ kwam en inderdaad kreeg men aanvankelijk ook allerlei heerlijks, waarvan men jarenlang slechts gedroomd had. Wittebrood, bisquit, boter, vlees, aardappelen, fruit, koffie, thee. Het was weliswaar van alles slechts mondjesmaat, doch men kon nu eenmaal niet alles tegelijk verlangen. De rest zou langzamerhand wel volgen. De rest kwam echter langzamerhand niet. Het liep anders.

Wat we wel kregen? Een radioredevoering op 27 Juni 1945, waarin de komende moeilijkheden werden uiteen gezet, op versoering en soberheid werd aangedrongen, met als enig lichtpunt de toezegging, dat de armoede natuurlijk niet op een bepaald deel van het Nederlandse volk zou komen te drukken, doch dat deze gelijkelijk verdeeld zou worden. Het werkte als een koud stortbad op de dromers, die zich door de schone beloften van „de zender“ in slaap hadden laten sussen. Ze werden met een schrik wakker en konden zich de inmiddels gegroeide en groeiende situatie maar niet realiseren.

We vieren nu binnenkort het tweede jaar van „onze bevrijding“ en nog zijn we er niet. Wederom bereiken ons klanken van nog verder gaande versoering.

verwachten de uitkomst van anderen. Er komt een Labour-propagandist in voor, die met de bekende frazen hun voorhoudt, hun stembiljet beter te gebruiken. Maar als op een ogenblik zelfs voor deze, door de ellende afgestompte werklozen de toestand te erg wordt, wanneer ze te hoop lopen en een demonstratie willen houden, tracht hij hen ervan te weerhouden, toch hun optocht door de hoofdstraten van de stad te laten gaan, daar dit door de overheid verboden is. Hij bezweert hen naar hem te luisteren, daar ze anders „alles zullen bederven“. Ze zetten toch door, maar worden uit elkaar geslagen.

Nee, in deze film zijn ze nog niet toe aan het begrip, dat ze het recht om te leven moeten nemen. Natuurlijk niet. Want als dat er in naar voren was gekomen, zou ze niet vertoond zijn.

We zullen nog soberder moeten gaan leven, onze deviezenpositie maakt dit dwingend noodzakelijk.

Deviezen, deviezenpositie, dwingende noodzaak. Het is alles abacadabra voor de man in de straat. Hij begrijpt het niet, voelt het niet aan. Waar worden dan die pronkende Amerikaanse sleeden van betaald, die je nu bij honderdtallen door onze straten kan zien rijden? Waarmee is dat zegras betaald, dat men ons als Zuid-Amerikaanse tabak heeft geleverd? Waarvan betaalt men dan al dat moderne oorlogsmateriaal, gevechts- en bombardementsvliegtuigen, al die mooie soldatenpakjes naar Engels model? Zijn daarvoor dan geen deviezen nodig? Is aanschaffing daarvan dwingende noodzaak?

Nogmaals, hij begrijpt het niet, de kleine man. Wat hij wel begrijpt, omdat hij het aan den lijve voelt, is het feit, dat hij weer degene is, die de klappen krijgt. Koffie, thee, cacao, komen weer op de bon of gaan verdwijnen om weer plaats te maken voor de overheerlijke surrogaten. En zo ze misschien al vrij zullen blijven, zullen de prijzen er van met 40 pct. tot 60 pct. worden verhoogd. Wat natuurlijk hetzelfde effect zal sorteren, want ook dan zijn ze voor hem onbereikbaar. Hij heeft consumentencrediet gekregen om zich wat noodzakelijke textiel aan te kunnen schaffen. Het moet echter betwijfeld worden, of de textieldistributie op het huidige peil gehandhaafd zal kunnen blijven. Hetgeen dus al weer betekent, dat ook aanvulling op korte termijn van zijn linnenkast een illusie zal blijken te zijn. Grutterswaren komen weer op de bon. De toeslag aan de boeren op klei-aardappelen zal komen te vervallen. Gevolg, dat nu reeds de boeren geen klei-aardappelen meer afleveren tegen de normale prijs. Men kan ze nu „zwart“ kopen tegen 16 ct. per kg. of wel 4 ct. boven de prijs.

Wat komt er nu van dat schone plan tot gelijke verdeling van de armoede terecht? Wat van alle andere plannen tot herstel en vernieuwing? Onder Hitler gold de leus: „Eerst kanonnen, dan boter“, maar geldt deze leus niet evenzeer onder ons „democratisch“ bestuur?

Het overgrote deel van de begroting wordt besteed aan de aankoop van oorlogsmateriaal. Dat kost deviezen!

Pronkende, snorkende automobielen worden geïmporteerd voor de heren van de Unilever c.s. Dat kost deviezen! Regeringsvertegenwoordigers doen in het buitenland onoordeelkundige aankopen waar niemand iets aan heeft. Dat kost deviezen!

Maar, omdat we nu zo slecht in onze deviezen zitten, moeten we bezuinigen op onze directe levensbehoeften. Daar is nu

eenmaal niets aan te doen, ofschoon het natuurlijk de regering ten zeerste leed doet. Inderdaad dus, eerst kanonnen en dan boter!

Slechts één enkel middel is er waardoor al deze maatregelen voorkomen zouden kunnen worden: „Productie-verhoging!“ Slechts een belangrijke verhoging van de productie zou uitkomst kunnen brengen.

Hooft gij het arbeiders! Hooft gij het, werkers en werksters van Nederland?

Uw productie zal nog meer moeten worden verhoogd! Niet de uitgaven voor de aanschaffing van vernietigingsmateriaal kunnen worden besnoeid of stop gezet. Niet de import van die mooie Amerikaanse wagens wordt beëindigd. Nee, jullie productie moet worden verhoogd. Jullie uitbuitingsgraad moet worden verscherpt.

Voel je nu, wat kapitalistische economie betekent? Snap je er iets van waarom er deviezen moeten worden gekweekt en jouw productie verhoogd? Het is alleen om de kapitalistische uitbuiting weer in zijn volle glorie te herstellen. Deze weder op te bouwen. Daarom moet jij bezuinigen. Moet jij versoberen. De armoede wordt wel gelijkelijk verdeeld, hè? Ja, kameraad, het gaat goed in Nederland!

5e Verantwoording Trotz Alledem.

Lijst no. 58 f 5.—, Lijst no. 59 f 5.—, Lijst no. 56 f 15.—, Lijst no. 17a f 250, A. D. te D. f 250, A. P. te A. f 15.—, J. C. H. - H. L. te V. f 5.—, H. K. te R. f 250, C. K. te R. f 10.—, P. v. d. H. te R. f 1.—, H. S. te H. f 5.—, W. U. te A. f 1.—, Th. M. te B. f 20.—, Vorige opgave f 660.92. Totaal f 750.42.

Trotz Alledem, moet ook de leus zijn van alle „Spartacus“ lezers wanneer het gaat om het behoud van de kraant. Vele gaven daar reeds niting aan door spontaan hun bijdrage te storten. Meerderen deden het niet.

Wij willen nog eens in herinnering roepen een zinnetje uit onze eerste circulaire, n.l. „Denk aan een gulden, denk aan een uurloon en . . . denk, als je daartoe de moed hebt, aan . . . een dagloon. Ja vrienden, dat is nog steeds nodig. Trots alle moeilijkheden, die ons persoonlijk omringen, moet het daar naar toe. Tot eind April duurt onze actie. Laat deze maand in het teken staan van offervaardigheid, om het uitdragen van de Spartacusgedachte mogelijk te maken, TROTZ ALLEDEM.

Adres: P. E. J. Nansink, Houtmankade 27 III, Amsterdam C. Liefst per postwissel, doch ook op postrekening 13500 van de gemeentelijke Girodienst, onder omschrijving: Bestemd voor gemeentegiro N 632, P. E. J. Nansink.

Taak en wezen van de partij.

(Vervolg van No. 13)

In de komende revolutionaire strijd voor de verovering van de macht moet de arbeidersklasse nieuwe organen ontwikkelen, organisaties, die de bedrijfsdemocratie als uitgangspunt hebben, maar die een veel breder werkingsterrein hebben dan het afzonderlijk bedrijf. Zoals het kapitalisme de gehele economie tot een onverbreeklijk geheel aaneen heeft gesmeed, waaraan het functioneren van het afzonderlijk bedrijf volkomen ondergeschikt is gemaakt, zo kan de bedrijfsdemocratie der arbeiders slechts bestaan, wanneer zij de grenzen van het afzonderlijk bedrijf weet te overwinnen en een even stevige band tussen deze bedrijven weet te smeden. De organisatie die daartoe nodig is, kan niet door een besluit worden opgericht en evenmin kan zij spontaan, zonder voorafgaande voorbereiding worden geboren. De eenheid der arbeiders is slechts binnen het afzonderlijk bedrijf een natuurlijke en spontane; de eenheid over de grenzen der bedrijven heen moet in moeizame strijd worden veroverd. In hun acties tegen het georganiseerd kapitaal moeten de arbeiders deze nieuwe eenheid formeren en verstevigen en iedere verdieping en verbreding van hun georganiseerde eenheid levert de grondslag voor een verdere verdieping en verbreding van de strijd. Nodig is echter, dat de arbeiders juist deze organisaties, die de eenheid tussen de verschillende bedrijven samenvatten in eigen handen houden, daar anders de gehele bedrijfsdemocratie, ook die in het afzonderlijk bedrijf, ten dode is opgeschreven. Want daar iedere actie staat of valt met deze georganiseerde eenheid tussen de bedrijven, daar de arbeiders in ieder afzonderlijk bedrijf in hun acties geheel en al afhankelijk zijn van de actieve steun van de kameraden in andere bedrijven, is het volkomen uitgesloten, dat een organisatie, die de verbanden tussen de verschillende bedrijven niet als een functie der strijdende arbeiders zelf uitoefent nog in enig ander opzicht een instrument in de handen der arbeiders kan blijven.

33. De nieuwe organisatie kan zich slechts ontwikkelen in een voortdurende strijd tegen het georganiseerde kapitaal. Iedere nederlaag, iedere overwinning ook, in een poging te verhinderen dat het kapitaal hem toch in een nederlaag omsmeedt eist samenwerking, georganiseerde samenwerking tussen de strijdende arbeiders in de verschillende bedrijven, interlocaal, zelfs internationaal. Naarmate zij deze arbeiders weerloos aan zich uit. Het ingrijpen van deze organisaties en het nog niet geheel verloren vertrouwen van de arbeiders in hun bruikbaarheid zal nog menige nederlaag ten gevolge hebben. Maar ook uit deze nederlagen

zullen de arbeiders leren, zij zullen leren, de absolute noodzaak der strijdfuncties in eigen hand te houden, ook de organisatie der verbanden tussen de bedrijven. Zo worden de arbeiders toch telkens weer gedwongen tot het opbouwen van hun eigen organisatie, materieel in daadwerkelijke machtsformaties, geestelijk in de hoorden in het besef van zijn absolute noodzaak en het wezenlijke van zijn inhoud. Zo groeit in de strijd de organisatie, materieel en geestelijk en met de organisatie groeit de strijd.

35. Er is geen verschil tussen deze in de strijd groeiende organisatie en de organisatie, die de arbeiders zullen moeten gebruiken voor de regeling van de economie, wanneer de klassenstrijd eenmaal op deze hoogte is gekomen, waar de arbeiders tot dergelijke maatregelen kunnen voortschrijden. In de strijd ontwikkelen zij de organisatie, die ook voor dit doel kan worden gebruikt. Juist omdat deze organisatie ook nodig is voor de machtsuitoefening en omdat zij slechts in een langdurige worsteling tegen het kapitaal tot ontwikkeling kan komen is de „heroische periode” van de proletarische revolutie, waarin het proletariaat door één enkele grote actie kon trachten de gehele maatschappij aan zich te onderwerpen, definitief voorbij. Dit praktisch van de massa-actie heeft voorgoed gebroken met de uit het burgerlijk tijdperk overgenomen illusie dat de revolutie één grote heldhaftige daad kan zijn, zij wordt daarentegen een moeizaam proces van strijd, van organisatie, van bewustwording in voortdurende opeenvolging van schijn-overwinning en schijn-nederlaag. Geen overwinning, geen nederlaag is echter definitief, want alle zijn slechts het uitgangspunt voor verdere strijd, tot dat de arbeidersklasse werkelijk in staat is de verschillende maatschappelijke economische en politieke functies door middel van haar organisaties aan zich te trekken.

Wordt vervolgd.

DESERTEURS.

Een veertiental jonge militairen, die bij vertrek van de 7 December-divisie thuisbleven, hebben ter rechtszitting verklaard tegen uitzending naar Indonesië te zijn „omdat zij de Indonesiërs hun vrijheid niet wilden ontnemen”. Zij waren er zich van bewust, dat zij naar Indonesië werden gezonden, om de bewoners van dat land te helpen onderwerpen. Zij weigerden en hadden daar drie jaar van hun vrijheid voor over.

Alleen met onbewuste „eenvoudige jongens” kan het gezag van het Hollandse koloniale kapitaal opnieuw in Indonesië gevestigd worden.

V. S. V. NIEUWS.

De V.S.V. Haarlem geeft op 3, 10 en 17 April a.s. een cursus-avond over het onderwerp „Ontwikkelingsperioden der Jeugd”. Zaal „De Nijverheid”, Jansstraat.

12 APRIL 1947

PRIJS 15 CENT

7e Jaargang No. 15

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f.1.95 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te Aldam

Sombere vooruitzichten.

Zover zijn we dan nu! In de dagbladen druppelden, eerst langzaam, af en toe zelfs tegengesproken, de berichten doot, dat het met de economische politiek niet goed gaat. Berichten en geruchten maakten bekend, dat het bestaande peil in de voedselvoorziening en voorziening in andere levensbehoeften niet zou kunnen worden gehandhaafd. Thans staan de bladen in het teken van de economische debacle. In het bijzonder „Het Parool” van Zaterdag 29 Maart wordt door zijn redactie in het „sombere beeld” van „Sein: Onveilig” gesteld. Maar ook „Het Handelsblad” van die datum brengt „gedistilleerder”, maar tenslotte concreter, de berichten omtrent het komende grote onheil voor „het Nederlandse Volk”. Het doet dit onder de titel: Deviezenpositie dwingt tot versobering. Invoer van koffie, cacao, rijst en auto's zal worden stopgezet. Aanmaak en distributie van eenheids-surrogaat-koffie. Verminderde invoer van thee. Einde van de distributie van eieren.

Zover zijn we dan nu! Een regering, samengesteld uit de beide partijen, die daarvoor volgens jarenlange sociaal-democratische propaganda van democratisch standpunt gezien de aangewezen partijen waren. Een staatspolitiek van geleide economie, die de bedoeling heeft regelend op te treden in de vrije kapitalistische conjunctuur. Een politiek, die beoogt, in stede van de vroegere sociale tegenstellingen van rijkdom en armoede, meer welvaart en bovenal grotere sociale rechtvaardigheid te brengen.

Zover zijn we dan nu! Wanneer tien jaren geleden mannen als Colijn, Ruijs, Welter e.s. de Nederlandse arbeidersklasse plannen had durven voorleggen als nu worden doorgevoerd en door de „democratische pers” worden aanbevolen, dan zou een storm van verontwaardiging door dit kleine land zijn gegaan.

Zover zijn we dan nu! Nog is de Nederlandse arbeidersklasse niet hersteld van de fysieke en psychische gevolgen van de oorlogssellende. Nog is de voedingswaarde, van wat men „ons levens-

middelenpakket” noemt, beneden het voor normaal werkende mensen noodzakelijke. Nog staat het er met de kledingvoorziening in de arbeidersgezinnen belabberd voor. Nog zijn in de huishoudingen de allernoodzakelijkste gebruiksartikelen niet of in totaal genuineerde staat aanwezig. Nu klinkt het door „de overheid” geïnspireerde woorden „minder gebruiken, soberder leven, harder werken, invoering van tarievenstelsels en prestatielonen, surrogaat-levensmiddelen, en..... spaar-campagnes”.

Het „Vrij, Onverveerde Parool” voegt daar aan toe: „Het is natuurlijk heel gemakkelijk een kleine groep van kapitaalbezitters aansprakelijk te stellen voor de moeilijkheden, waarin ons land zich bevindt, doch er op te wijzen, dat zij te weinig medewerken bij het verkrijgen van dollarsaldi. Doch ons volk moet er van worden doordrongen, dat wij er nooit zullen komen met een beroep te doen op één bepaalde groep van de bevolking, doch dat wij ons allen tot het uiterste zullen moeten inspannen, om de moeilijkheden te boven te komen.”

Er moet kapitaal gevormd worden. Er moet dus versoberd worden. De liefde kan niet van één kant komen. Aanpassen en franjknippen.

Is het dan niet waar, dat alleen arbeid en spaarzaamheid er ons bovenop kunnen brengen?

Wij antwoorden, herinnert ge U nog de weg, die de Duitse arbeidersklasse is gegaan onder de vervullingspolitiek der Duitse sociaaldemocratische partij ten aanzien van het vredesverdrag van Versailles? Weet ge nog hoe schaamteloos die partij uiteindelijk door het fascisme van de kaart werd geveegd? „Harde

Uit de inhoud:

1. Geestelijke slavernij.
2. Aan het derde front.
3. De opbouw.
4. Strijd om de macht in de E.V.C.

maatregelen” achtte ook zij voor de Duitse arbeidersklasse destijds nodig en toen ze haar plicht tot het einde had vervuld, toen kon ze gaan en stortte de Duitse arbeidersklasse daarbij in het verderf.

Nu schrijft ook hier „Het Parool”, dat „harde maatregelen nodig zijn”. En zij vraagt zich af, wie deze kan doorvoeren. Haar conclusie is:

„Het is duidelijk, dat moet een linkse regering doen; elke andere gaat aan onluststakingen te gronde.”

En verder: „De partij van de Arbeid moet beseffen, dat zij in deze situatie een sleutelpositie inneemt. Alleen zij kan de volkskracht wekken, die vandaag nodig is en dan nog alleen, indien zij alle kwaliteiten van talent en karakter concentreert. Wanneer men deze kans verzuimt, zal het vertrouwen in het nieuwe socialisme van de geleidelijke ontwikkeling, het socialisme dat wordt gesteund door alle bij de arbeid betrokken volksgroepen, snel worden ondermijnd. Dan blijft slechts over het wanhoopsocialisme van de gedesillusioneerde massa, d.w.z. het communisme.”

Allereerst stellen wij vast, dat naar het oordeel van „Het Parool” er dus maar één partij, n.l. de Partij van de Arbeid is, die de arbeidersklasse, naar haar oordeel, tot de aanvaarding van deze verscherpte uitbuitingspolitiek kan kneden.

Wij zijn het daar niet mee eens, maar de toegedachte rol is duidelijk genoeg. Telkenmale, wanneer het Amerikaanse kapitalisme zijn crediet Schroeven aandraait, mag de Partij van de Arbeid de arbeiders verder tot vervulling en aanpassing brengen.

En hoezeer „Het Parool” al vertrouwd is met de gedachte, dat wij in feite slechts een afhankelijk filiaal zijn van het Amerikaanse imperialisme, blijkt uit het slotartikel.

„Wij zullen dan met andere delen van Europa verdrinken in die strijd van klasse tegen klasse, zonder uitweg, die slechts door een nieuwe wereldoorlog kan, maar dan ook zal worden beëindigd.”

„Dit inzicht moet ook het uitgangspunt zijn van onze buitenlandse politiek. Wij staan in zeker opzicht in de positie van Turkije en Griekenland. Wij worden